

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی، هریر ایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آلفی آیلنی
(۱۳۰) غروشددر.

لسخه سی ۱۰ غروش،
سنه لکی ۵۲ لسخه در

اداره خانه

باب عالی جاده مسنده دائره مخصوصه
اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسئله موافق آثار مع المنونیه
قبول اولتور، درج ابدلین
یازیر اعاده اولونماز

کتابخانه

۱۳۴۰

دبی، فلسفی، عامی، ادبی هفته لقی مجموعه اسلامیه در

باش محرر صاحب و مدیر مسئول

اشرف ادیب

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم محمد عاکف

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

اولد کدن صکرده آخرت نامنه شقاوت و خسرانه محکوم اوله دن
بشقه بر قازانچلری یوقدر .

عبدالعزیز چاریش مترجمی : محمد شوکت

حالا اسکی یا گلش یولاره کیمدیورز

(رضا توفیق بک دارالفنونده کی نطقلری مناسبله)

رضا توفیق بک افندی بک دارالفنونده صدر اعظم پاشا حضرتلرینه خطاباً افاق ایراد بیوردقلری ایشیتیمیکم وقت حاضر بولونامدیغمه چوق آجیدم . چونکه محترم بیوک شاهریمزک مرحالده علمی وسعادت ملیه ایچون غایت نافع سوزلر سوبلیه جگنی امید ایدیوردم . بالذات فم محصلرندن ایشیتیمک شرفنه نائل اولامدیغمسه کوره غزته لرده اولسون اوقویه رق مستفید و متلذذ اولورم دیبهرک بر چوق غزته لر اوقودم . فقط هیچ بریبنده نطق تام اوله رق اولامدیغم کی خلاصه ایدن غزته لرده هیچ مأمول ایتمدیکم سوزلر قارشیدنده بولوندم . دقت ایتدم ، غایت علمدارونوار بردماغدن صدور ایدم چکنه ایشیتیمدیغم فکرلر ، تضادلر یازیل . عجایا کلشمی ضبط ایتمشلر دیبه خطیب ادیبک تصحیحی بکدهم . اوزرندن بر قاج کون کچدیکی حالده اوله برشی کوره مدم ، نهایت مساعده علیله بعض ملاحظه لریمی عرض ایتمک ایستیورم .

سبیل الرشادک صوک نسجه بده بر نطقه دائر بعض ملاحظه لر وار ایدی . فقط ایشلی اندر غایت واسع و ایچنده هررلو چیچکاردن بر مقدار موجود اینیشلی ، چیشلی بروادی به بکزم ندیکم شابان حیرت قریحه و معلوماتک صاحبی اولان بیوک شاهریمزه نه دارالفنونه علم حقوق داخل اولدیغنی سوبلرکن حقوق اسلامیه دن بشقه برشی اولیان علم فقهک داخل اولامیه جتنی ادعا ایتمسندم کی علمی خطالردن تضادلردن ، نهده تدریسات مختلطه مسئله سندن بحث ایتمه جکم . بن انجق متی عصرلردنبری کینه کجارتازو و خانله خراب ایدن ، مدهش خسته لک تشخیص و تدوایسندم کی اصابتلرکی و مضراتی ، و حالده سرکارده بولونان ذواتک بو یاکاش و مضرتلی یولاری تعقیب ایتمکده بولوندیغنی عرض و اثبات ایتمک ایستیورم .

وقت غزته سنک یازدیغنه کوره رضا توفیق بک افندی صدر اعظم پاشاک دارالفنونه تشریفلری عبدالحجید دورنده کی بوبوک و پراقتباه دوره تشبیه ایدهرک مذکور دوره انحاز ایدیلن خط حرکتی تصویب بیوردقلری کوسترمشلرکه ایشته اصل یاکاشلغک ، خطالی بولاک باشی بورادن باشلایور .

بک افندیلر ! این اولالم که بوملکک مدهش فلاکتی تنظیماتی انتباهک غایت خطالی بر یول طوتمش اولمالیه باشلامشدر . چونکه او انتباه برکوره برقی ایتمش مملکتلره انتدا خصوصنده این ایله کونوی

انگله ، حزن و فلاکت آنلرنده کوستره جکاری حسن مرحمت و شفقتله تطایب خاطرلرینه مسارعت ایتمزلر .

ایکنجی علامتلی ده شاید بریوزنده بر قوت و قدرت پیدا ایدرلر سه نه میزان عدالتی اقامه ایتمکی دوشونورلر ، نه انصاف ، کلمه سنکده بر معنای اولدیغنی خاطرلرینه کتیررلر . الهک حر و سر آزاد یارتمش اولدینی انسانلری ، ربه اسارت آتیده و آمال شخصیه لرینه مسخر برحالده قوللاغنی دستور سیاست انحاز ایدرلر . جناب حق کندیلری رعایایه مکلف طوتمدیغنی حقوق بشریه و عزت نفس انسانیه یی ملاحظه و تأمل جهتنه اصلا التفات ایتمزلر .

ایشته بومقوله کسه لر عهده وفا قیدنده اولمادقلری ایچون کسه نک امنیت و اعتمادی جلب ایدمزلر ، حقوق قرابتیه رعایتک اهمیت و قدسیتی تقدیر ایدم مدکلری ایچون رابطه قرابتیه مربوط اولدقلری کسه لرک بیاه میل و محبتنه امداد و مظاهرتنه مظهر اوله مازلر . سی بالفساد مسالککی تعقیب ایدم کلککلرندن دولای داغما اندیشه و اضطراب ایچنده حیانتکلدار اولمغه محکومدرلر .

حیاتی بودرجه منفور و مقدوح اخلاق و طبایعک تحت تأثیرنده کذار شبذیر اولان کسه لر طبعیمدرکه ، یاشاده قری مدتیجه خلجان واضطرابدن آزاده بر آن کچیره مزلر ، ذوق حیاندن نصیب آله مازلر . هیچ بر قلبده شخصلرینه قارشی میل و انجذاب بریولاماز ، بر کوز اولرک کران وجودلری کورمه که تحمل ایدمزلر . فلاکتیه دوچار اولورلر ، حاللرینه آجیه حق کسه بولامازلر . ظلم کوردرلر ، برطرفدن دست معاونت اوزادلدیغنی کوره مزلر .

طالاک بوکی مساعده سندن ناصل مستفید اولسونلرکه ردائت اخلاقیه لر حیایده کندیلری یالکز بر اقبش ، رحیم و شفیق ، قریب و بید هر فردی محصلرندن اوزاقلاندردیغنی کی تمایلات خیانتکارانه لر شخصلرینه امن و اعتماد حسلر بک بالکلیه انسانیه بادی اولمشدر .

بر کره بوبله سیئات کونا کون ایله کرداب نفرت و خذلانه آتیلدقدن صکره حیانتک درلو درلو غوائل و اضطرابانه قارشی کینده بلرینه ظهیر و دستگیر اوله حق ، سیئات ماضیه لرینی فلاکتزد لیکلرینه باشلایه حق بر فرد تصور اولونه ییلریمی ؟

بو بدبختلری فردای حشر و عساده . ایشله دکاری هر ذره خیر و شرک حسابی و یرمک ایچون بارگاه احدیتده وقف کیر اولدقلری آنده بکله بن عاقبت هر حالده دهالیم و دهالیم آوردر . « یوم لانجری نفس عن نفس شیناً و لا قبل منها شفاعة و لا یؤخذ منهم عدل » وصف بلایغیه عدالت مطلقه الهیه نک تجلی مهیبه تصویر ایدمکده اولان او کونده بومقوله کسه لر ناصیه لرندن یاقلا بوب آتشلر . آتیلقدن بشقه اعمال سالف لرینک نه یوله بر متابله و مکافاته انتظار ایدم یایلر ؟

خایر ، خایر بولر او کسه لر درکه دنیاده یاشاده قملری مدتیجه دنیا ،

قدر پرورلینک و حتی سوک زمانلرده تنظیماتیق علیهنده بولونان فقط حقیقتده ینه عینی خطایه دوشمن اجتماعیاتجیلرک جاهلانیه، جسورانه و برارده وحشیانه صورتده بالاطالامالربنه رغماً اوموجودیت مملکتنده الک اساسلی واک طبیعی بر قوت اوله رق قالمشدر. یعنی خیربالامش ایسهده تولدورله ممش و بالعمکس کافی درجهده دکلمسده اولدقجه اصططایه اوغرایه رق قوتی دها اساسلی برشکله کیرمک استعدادنی کوسترمکه باشلامشدر و پله صمیمتله تمی ایدم رزکه سوکی و طنک عینی طالع مظهر اولمش اولان بوقیتلی قوت لازم اولدینی وجه ایله ترقی و تمالی ایدم رک ملی بتون وارایله اهلیه خدمت ایقین .

صکره تیارولردن بحث ایتمش اندک. بوندن مقصدیمز اساس اعتبارله تیارولرک علیهنده بولونق اولدینی مناسبی جبقارلامسنی پک رجا ایدم. فکرم و سائط تربیه نک هرملنک استعدادنه کوره انتخاب اولونمسی، و تیارولری محذورسز اوله رق وضع صحنه ایدم بیلیمک ایچون بر جوق مراقب علمییه نک قطع و شرائط اجتماعییه نک حاصل ایدمش اولمش لازم کله جکنی بیاند .

بزم تنمایاتجیلرک بورالربنی دوشونمیدیکندن طولانی درکه بزمه ادب آموز اوله جق تیارولر همان هیچ دینه جک قدر آز اولدینی حالده قاشالری اجنبیلری بیلهاغلاده جق درجهده اخلاقشکن و جاهلانیه اولانلری نسبتله پک زیاده اتمشدر. ایشته حسیات و تمایلات مایه نی کوزم تمه مک ضررلربنی کوجوک ایضا حلزله اکلامق ایستیه نلر ایچون بالغاً ماباغ کفایت ایتمی اقتضا ایدم .

شمعی ده علم تربیه قواعدینک تطبیق خصوصنده کی مسبق و حالاده موجود جهل و خطا له کچلم : هرکسک بیلیمسی مقتضی بدیهیاتندرکه قانون طبیعت یا خود تعبیر اسلامیه عاده لله هریشنی بسطدن مرکبه کیده رک تکامل ایتدیرمکدر . و ظاهرده بسط مرکبه نسبتله ساده ایسهده حقیقتده اصل اساس بسطی سالم و عذرسز اوله رق میدانه کنیره بیلیمکدر . اوندن صکره مرکبک لشکلی پک قولایلاشیر . طبیعتیه حصولبولور .

ایشته ترقیات بشریهده ایش تماماً بویهدر. ظاهرده ماتک محتاج اولدینی الک بیولا واک اهمیتلی عوامل ترقی اولان تحصیل عالی اربابی کورو. لور . احتمالک بر جهتیجه بوطوغریدر . فقط پک جوق جهتلرجه بوباکلشدر . چونکه بونک نافع و مشمر اولایلمسنگ شرط اساسی ابتدائی و تالی تحصیلک تعمیمی در . بویه اولمازسه ذاتاً نه آدم عقلی تحصیل اربابی یتشیر . نهده یتشیرکی فرض ایدلسه ابی بر نتیجه حاصل ایدم بیلیر . نه کیم بزم بوکونکی فنا حالیز هب بالکنز تحصیل عالی اربابی یتشیرمک سودای جاهلانیه سندن ایلری کلندر. و روسیهده کورولن فنا حالرده ینه اوراده دخی تحصیل عالی اربابنه ، قنیم مدبرانه فضل اهمیت و یرمک عوامی هوام کی برافندن ایلری کلشدر . روسیه نک دوچار اولدینی فنا حال رضا توفیق پک افندیکن تعبیرلریله

تفریق ایدم ممش و بوی خصوصده الک مهم اولان تدابیر احتیاطیه هیج اهمیت و یرم ممش. صکرهده ابی جهتلری المی ایسته دکاری وقتده مقصده وصول ایچون مراعاتی الزم شرائط اساسیه ره طایقی بیلیم ممش. دوشونم ممشدر. ابی ایله کوتوبی تفریق ایدم ممش اولمالری ایچکی، قومار و امثال منباندکی سرستی بی هندن اول اعلان و بالذات کندیلرینک بوباده نمونه امثال اولمالریله ثابتدر . ابی جهتلری المی ایسته دکاری وقتده مراعاتی الزم اولان شرائط اساسیه ره طایت ایتمکدریم روح ملی کوزم تمه مک و فاصل باشلا بوب ناصل حرکت و نه سورتله غایه مقصوده مواصلت لازمکله جکنی تقدیر ایدم مبرک کوری کورینه اولو اورطه بر بول آقیب ایتمک اولانی اوزره ایکی درلودر .

کری قالمش بر ماتک ترقیسی تأمین وظیفه سبیل مکتب اولانلرک بیلیملری لازمدرکه بوایش صرف عقل و اجتهاد و یا مرونی قوتلریله و لاماز بوباده ره طایت ایدیلجک غایت نازک اساسلر واردر . و اولنلرکک برنجیسی او ملنک مادی معنوی تمایلاتنه و ترقیه مالم اولان سبیلرله ترقیسی تأمین ایدم جک عوامله واقف اولوقدر. اوندن صکرهده غایه وصول ایچون تطبیق ایدیلجک بولاری طمانه بر صورتده تثبیت ایدوب اوکا کورده جدی و قطعی بر طرز تعقیبه موفیقدر .

یعنی هندن اول ملنک احوال روحیه نه و قوف. اوندن صکرهده علم تربیه قواعدینک حسن تطبیق کایر . حالوکه تنظیماتجیلر بونلرک هیچ برسنه رعایت ایتمه مشلر و بالعمکس ضدینه حرکت ایتمشدر .

تنظیماتجیلرک احوال روحیه ملنک رعایت ایتمکدری بر کره مدرسه لری علی حله برافوب علوم و فنون جدیده ایچون آرای مکتبیلر آچلماسی صکرهده تربیه مدنییه ایچون تا بغداد و وانجهیه قدر مملکتکک الک غنمه پرورلنده دخی همان تیارو و والولر کی ملنک هیئت عمومیه سنک هیچ استیاس ایتمدیکی و بالعمکس پک زیاده توحش ایتدیکی طریقله صاپالماسیه ثابتدر .

ایشته بونک نتیجه سیدرکه ملنک قسم اعظمی و باخصوص الک اوز اولادی مکتبیره پک جسوق زمانلر رغبت ایتمدیکندن مکتبیلرک آچلمالزندن مطالب اولان غلبه حاصل اولامدقندن باشقه غایت مضر و معکوس نتیجه لر تولید ایتمشدر .

مطلوب غایه نک حاصل اولدینی مکتبیلردن نشئت ایدم نلرک هم تحصیل ایدم دکاری علم لری کرکی کی اوکره نوب یتشیه مملری، همده ملنک اووقته لدر مآلوف اولدینی طریق تحصیلک روحندن اوزافلاشمش بولونلری بیلیمه مطلوب اولان خدمتی ایضا ایدم بیلیمک کفایتندن محروم بولونمش اولمالریله ثابتدر . و برعکسره قریب بر زماندنبری چالیشلیدینی حالده مدییه قدر یتشیه نلرک کیفیتجه اولدینی کی کیتجهده عموم مملکتکک نیازجه کفایتدن جوق اوزاق بولونمسیده آریجه ذکره شایاندر . صکره بومکتبیلر و مکتبیلر عصرلردنبری تانبیس ایتدیکی غایت نلی بر موجودیتله چارشمق تهلمکسده قالمشدرکه تنظیماتجیلرک بوبکونه

هوام فلسفه سنك، غلبه سی هب بوخطادن لشت ایتشدر . چونكه برما كنده کی چرخلرك قوتلری ، ثقلت و ثباتلری آهنگدار اولمازده یوز اوقلاق برچرخك پانته یوزدرهملك برچوق چرخلر قونورسه اوما كندهك خرد و خاش اولاجقنده شبه یوقدر . بناء علیه زدهده ، روسیه دهده و دنیاك هریرنده نه قدر فائق کورولمش ایسه جهلی بسیطدن زیاده سرکدن حاصل اولمشدر و اولاجقدر . شمدی بوراده یا ناصل یامالیدی؟ دییه برسؤال وارد خامار اوله جق بر سؤاله جواب ویرم: اوروبالی لرك ساحه ترقیات ده پك زیاده ایلرله یوب موجودیتلرك تهلكیه دوشدیکنی کوره رك ایلك اساسی چاره سنه توسل ایتش اولانلرك سر موافقتی بزم علت سقوطی ای تشیخص ایتلری، اوندی صکردهه علاجلری و صور تطبیقه سی ای اداره ایتلری لازم کلدی . اولنر واقعا زده کی خسته لرك تشیخصی اساس اعتبارله معارف سزلك ربط ایتشلر ، انجق اصل مقصودك اول معارف ابتدائیه ك بالمعوم افراده تشمیلی اسبابی استحصال و یوباده کی اکیك لر عزی اتمام ایله باشلاؤوب و تحصیل عالی اربانی اول مدرسه لره بیتشدریمك ایچون تحصیل تالی به متملق علوم جدیدی مدرسه لره علاوه ایدوت پیدر پی بیتشه چك روح ملته موافق طایفه یی بر چوق سنلر اوروپا به کوندره رك محتاج اولدیغمز شعبات فنیه و علمیه یی انتساب ایتدیر، رك اداره امورده همت ایتك لازم کلدی . حالو كه تنظیماتچیلر بویه پامامش، بالعکس ایلك دفعه بو وادیده اویانان تشبیلری کافی درجه نمره ویرم چك مرتبه به وارمادن اطفایله طلبه علومى عصرك مقتضیاتدن و مکتبلری ده ملنك روحه متعلق علملردن محروم بر اقان غایت مضر بر طریق، بر طریق بقض وفساد و عداوت اتخاذ ایتش و اولنك نتیجه وخیمه سی اوله رق ده بر طرفدن اکثریت عظیمه مزى و تحصیل عالی اربانی دییه بیتشدر دك لری ماهیتسز بر قسمی ده اکثریت عظیمه مزك باشنه بر فلاكت اوله رق بر افشلردی . صکره بر اقدقلری بوندن عبارت ده دكل ، بوسقیم طریقك بر چوق مقبلری باشمزه وارث اضلال اوله رق بر اقدقلری فلاكت اوزرینه فلاكت تشکیل ایتشدر. بومقبلرك حسن نیت صاحب اوللاری ده فلاكت اوللارینه مالم اولماز . چونكه حسن نیت جهل و خطای معذور کوستره مز .

نمونه اتخاذ ایدیه یلیرز. چونكه اولنرك تماماً دیدیکمز کی باقی سایه سنده موفق اولدقلری محقق در .

بناء علیه رضا توفیق بك افندی کی نادر نادر بیتشمن بیوك شاعر لر یزدن دارالفنون ده ارکكارله قادیلرك برابر تحصیل ایتشی و بلا قید و شرط اوروپایی تقلید ایتك فکرنده اولانلرك آمالی ترنم دكل هبندن اول تملك تقویه سی یعنی تحصیل ابتدائیک تعمیمی و اصول تربیه ك روح ملتی اوقشایه رق حکیمانه بر صورت ده قطعی اساسلریك تأمین ایچون اوبوجه نوار طبیعتلردن ذرر افشان اوللارنی نیاز ایدیورم .

دوفتور میللس اسماعیل حق هاشم . — مدرسه حیاتنده بیتشمن معصب ادملرله علوم و معارف جدیده اراسنده نه مناسبت وار؟ دییه نلر اولایله چکنی ظن ایدرم . فقط بیروت فرانسه و امریقا مکاتب عالییه سنده بولونان اکبیوك معلملرك پاپاسلر، راهب لر اولدیفنی مقام اشهادده بیان ایدره سیم عرض ایتدیکمز طریقك اک سالم طریق اولدیفنی تسلیمه مجبور اولور ظن ایدرم

ح.م

غلیان ملی

ازمیرك یونان عساکری طرفندن اشغال اولندی خبری باغخت خلافت واصل اولور اولماز هر مسلمان شدید بر حذتله قارشیق ادرین اندیشه لر و صمیمی انفعاللره تسلیم نفس ایتدی . بویه بر فلا كته اصلا احتمال ویرمه یی خلقمز برون بره جانكاهنه اصابت ایدن بو قاره خبرلر قارشیدنه ، گله نی بولمده عاجز قالدیمز بر حال روحیه ، حالی تهیج، پاپاسلر بر تلاش دویه رق مروت و پریشان نه یاباجقندن خبر، فرط انفعاله رام اوله رق سرشك حزنی ایشار ایتكده ایدی .

ازمیرك اشغالنه دائر هر كله ده ، هیچتر یقلى بر تائر ، زهر آلود بر انفعاله سببیت ویرم چك درجه ده، ولم ، فجیع رمعا حس اولیوردی . موجودیت ملییه توجه اولسان سهام غدر و خیانت ملنك قلبی داغدار ایدیوردی .

فاجعه اشغالك ایلك خبرلری اوزرینه بودرجه متأثر اولان خلق دكانلری قاپا به رق ، ایثنی کوچنی ترك ایدرك وظیفه وطنیه سنی ایفا ایچون جدی و صمیمی بر تهلاك کوستره به باشلادی . اودت یونان عساکری ازمیری ، اناطولینك مقدرانه حاکم بو اصیل شهرنی اشغال ایدیوردی . ملنك وظیفه سی بو حرکت سر بازانیه پروتستو ایتك ، یونانستانك بو طغیاننه قارشى طور مق و ملنك حیاتى قورتارمغه بتون قوتیه جالیشمقدی . باغخت خاقی بو وظیفه یی ادراك ایدرك اشغال خبرینك فرداسی فاتحه ده واسكدارده متعدد میتینگ لر عقد ایتش و بومی تیغ لره اشتراك ایدن یوز بیك لرجه مسلمان معظم بر كشته هیجان تشکیل ایدیوردی . ایراد اولنان نظقلری متعاقب خاق دول معظمه

. بن فائده یی انجق

ملنك هر فردی علمی اساسلره قولایجه اوقور بازار بر حاله کتیرمکده و بوسورتله انا اولاجق بتون قادیلرك برقاج سنه طرفنده جوجق ناصل باقیلر، کتابلری اوقور بر حاله قوبه رق ملنك اساسی سعادت نه تملی آتق و قادیلرك نامه خیالی و غیر طبیعی دكل، اکبیوك جدی بر انسانیت و صیانت تأسیس ایتكده بولانلردم . بو بابده ژاپونیا کندی مز